

КМҚК «Нұрдәулет» бөбекжайы

Әжемнің ертегісі

2024-2025 оқу жылы

«Әжемнің ертегісі желісімен «Бауырсақ» ертегісі»

Мақсаты:

Балаларды халық ауыз әдебиетінің үлгісі «Бауырсақ» ертегісімен таныстыру. Әженің балаға ертегі айтып беруі арқылы балалардың ертегіге деген қызығушылығын арттыру, тыңдау, түсіну және қарапайым сұрақтарға жауап беру дағдыларын дамыту.

Міндеттері

Білімділік:

- «Бауырсақ» ертегісінің мазмұнымен таныстыру;
- Ертегі кейіпкерлерін танып, атауға үйрету;
- Оқиғаның қарапайым ретін түсіндіру.

Дамытушылық:

- Балалардың сөздік қорын молайту;
- Есту, есте сақтау және зейін қою қабілеттерін дамыту;
- Қарапайым сөйлемдермен жауап беруге ынталандыру.

Тәрбиелік:

- Үлкендердің әңгімесін тыңдауға, әдептілікке тәрбиелеу;
- Кейіпкерлердің әрекеттері арқылы сақтыққа, ойланып әрекет етуге баулу;
- Әже мен бала арасындағы жылы қарым-қатынасты көрсету арқылы мейірімділікке тәрбиелеу.

Күтілетін нәтиже

Балалар:

- «Бауырсақ» ертегісін қызығушылықпен тыңдайды;
- Ертегі кейіпкерлерін таниды және атайды;
- Әженің балаға ертегі айтып отырғанын түсінеді;
- Қарапайым сұрақтарға жауап береді;
- Қимылды ойындарға қатысып, кейіпкерлердің әрекеттерін қайталайды.

Қажетті құрал-жабдықтар

Әже мен баланың қуыршақтары немесе кейіпкерлердің суреттері, әженің орындығы, жастық, орамал, ертегі кітабы, бауырсақтың жұмсақ ойыншығы немесе сары түсті доп, қоян, қасқыр, аю, түлкінің бейнелері, себет, үй макеті.

ІС-ӘРЕКЕТТІҢ БАРЫСЫ

I. Ұйымдастыру кезеңі

Балалар бөлмеге кіріп, жарты шеңбер бойымен отырады. Тәрбиеші балалармен жылы амандасады.

Тәрбиеші:

– Сәлеметсіңдер ме, балалар! Қалдарың қалай? Бүгін бәріміз бірге қызықты ертегі әлеміне саяхат жасаймыз. Ертегі тыңдағанды жақсы көресіңдер ме?

Балалардың жауаптары тыңдалады.

– Ендеше, бүгін бізге қонаққа бір әже келіпті. Ол өзінің кішкентай немересіне ертегі айтып бермекші. Қане, әжемізді қарсы алайық!

II. Қызығушылықты ояту

Бөлмеге әже кейіпкері келеді. Қолында ертегі кітабы немесе орамалмен жабылған себет болады. Әже жайлап орындыққа отырып, қасына баланы шақырады.

Әже:

– Айналайын, құлыным! Қасыма кел, жаныма отыр. Саған бүгін бір қызықты ертегі айтып берейін. Ертегі тыңдағанды жақсы көресің бе?

Бала:

– Иә, әже! Қандай ертегі айтасыз?

Әже:

– Бүгін саған «Бауырсақ» ертегісін айтып беремін. Бұл ертегіде домалақ, сары бауырсақ орманға саяхатқа шығады. Жолда ол көптеген аңдарды кездестіреді.

Тәрбиеші балаларға:

– Балалар, әже немересіне не айтпақшы?

– Ертегінің аты қалай екен?

Балалардың жауаптары қабылданады.

III. Негізгі бөлім

1. «Әжемнің ертегісі» – ертегіні әңгімелеу

Әже ертегі кітабын ашып, балаға және балаларға жай, мәнерлі дауыспен ертегіні айтып береді.

Әже:

– Ертеде бір ата мен әже өмір сүріпті. Бір күні ата әжесіне:

– Әже, маған бауырсақ пісіріп берші, – депті.

Әже ұн жинап, қамыр илеп, дөңгелек бауырсақ пісіріпті. Дайын болған бауырсақты суыту үшін терезенің алдына қойыпты.

Біраздан кейін бауырсақ домалап, терезеден түсіп, жолға шығып кетіпті.

Бала таңғалып тыңдайды.

Бала:

– Әже, бауырсақ қайда бара жатыр?

Әже:

– Бауырсақ орманға қарай домалап бара жатыр, құлыным. Қане, әрі қарай не болғанын тыңдайық.

Бауырсақ домалап келе жатып, алдынан қоян шығыпты.

Қоян:

– Бауырсақ, бауырсақ! Мен сені жеймін!

Бауырсақ:

– Мені жемеші, қоян! Мен саған ән айтып берейін.

Бауырсақ әнін айтып, әрі қарай домалап кетіпті.

Біраздан соң алдынан қасқыр кездесіпті.

Қасқыр:

– Бауырсақ, бауырсақ! Мен сені жеймін!

Бауырсақ:

– Мені жемеші, қасқыр! Мен домалап кетемін!

Сөйтіп, бауырсақ қасқырдан да құтылыпты.

Одан әрі домалап келе жатып, үлкен аюға кездесіпті.

Аю:

– Бауырсақ, бауырсақ! Мен сені жеймін!

Бауырсақ:

– Ұстай алмайсың! Мен домалап кетемін!

Бауырсақ аюдан да алыстап кетіпті.

Бірақ орманда қу түлкі кездесіпті.

Түлкі:

– Сәлеметсің бе, бауырсақ! Қандай әдемісің! Өніңді тағы бір айтып берші.

Бауырсақ түлкіге сеніп, әнін айта бастапты. Түлкі оны жақынырақ келуге шақырыпты. Бауырсақ түлкінің айласына алданып қалыпты.

Әже ертегіні аяқтап:

– Міне, балалар, ертегі осылай аяқталады. Бауырсақ аңдардың бәрінен қашып құтылғанымен, түлкіге алданып қалды.

Тәрбиеші:

– Балалар, ертегі сендерге ұнады ма?

– Әже немересіне қандай ертегі айтып берді?

– Бауырсақ қандай түсті?

– Бауырсақ жолда қандай аңдарды кездестірді?

Балалардың жауаптары мадақталады.

2. Дидактикалық ойын: «Қандай аң?»

Мақсаты: Балаларды ертегі кейіпкерлерін тануға, атауға және олардың ерекшеліктерін ажыратуға үйрету.

Ойын барысы:

Тәрбиеші аңдардың суреттерін кезекпен көрсетеді.

– Балалар, мынау қандай аң?

– Қоян қалай секіреді?

– Аю қалай жүреді?

– Қасқыр қалай ұлиды?

– Түлкінің түсі қандай?

Балалар аңдардың аттарын атап, олардың қимылдарын көрсетеді.

Тәрбиеші әр баланың жауабын қолдап, дұрыс айтуына көмектеседі.

3. Сергіту сәті: «Бауырсақ домалады»

Тәрбиеші балаларды орындарынан тұрғызып, қимылдарды бірге орындауды ұсынады.

Бауырсақ болып домалап,

(Балалар қолдарын дөңгелетеді.)

Орман жаққа жол алды.

(Орнында жай жүреді.)

Қоян шықты секіріп,

(Қоян сияқты секіреді.)

Аю жүрді қорбаңдап.

(Аю сияқты баяу жүреді.)

Түлкі келді бұлаңдап,

(Қолдарын беліне қойып жүреді.)

Бауырсақ кетті домалап!

(Қолдарын дөңгелетіп, айнала қозғалады.)

4. Ойын: «Бауырсаққа жол көрсет»

Мақсаты: Балалардың зейінін, кеңістікті бағдарлауын және қарапайым нұсқауларды түсіну қабілетін дамыту.

Ойын барысы:

Еденге немесе үстелге үйден орманға дейінгі қарапайым жол бейнеленеді. Жол бойына қоян, қасқыр, аю және түлкінің суреттері орналастырылады.

Тәрбиеші балаларға бауырсақ ойыншығын көрсетеді.

Тәрбиеші:

– Балалар, бауырсақ үйден шығып, орманға қарай домалап бара жатыр. Оған жол табуға көмектесеміз бе?

Балалар бауырсақ ойыншығын жол бойымен жылжытып, аңдардың суреттерін атайды.

– Мына жерде кім тұр?

– Бауырсақ енді қайда барады?

Балалар тәрбиешінің көмегімен ойынға қатысады.

5. Шығармашылық тапсырма: «Бауырсаққа достар жасайық»

Мақсаты: Балалардың ұсақ қол моторикасын, шығармашылық қабілетін және түстерді ажырату дағдысын дамыту.

Қажетті материалдар: Дайын бауырсақ бейнесі, сары түсті қағаз дөңгелектер, желім және ақ қағаз.

Жұмыс барысы:

Тәрбиеші балаларға сары түсті дөңгелек пішіндерді таратады.

Тәрбиеші:

– Балалар, мынау кім? Дұрыс, бұл – бауырсақ. Қане, бауырсаққа әдемі сурет жасап берейік.

Балалар дайын дөңгелектерді қағазға орналастырады немесе тәрбиешінің көмегімен жапсырады. Қауіпсіздік мақсатында желім балалардың жасына сәйкес таңдалып, жұмыс ересектің бақылауымен орындалады.

Жұмыс соңында балалардың жасаған бейнелері қаралып, мадақталады.

IV. Қорытынды бөлім

Әже ертегі кітабын жауып, балаларға жылы жүзбен қарайды.

Әже:

– Балаларым, ертегі тыңдаған ұнады ма? Бүгін сендер өте жақсы тыңдадыңдар. Ертегілер бізге жақсылық пен жамандықты ажыратуды, сақ болуды және әр нәрсеге ойланып қарауды үйретеді.

Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды:

1. Бүгін біз қандай ертегі тыңдадық?
2. Бауырсақ кімнің үйінен шығып кетті?

3. Бауырсақ қандай аңдарды кездестірді?
4. Ертегіде қай аң бауырсақты алдап кетті?
5. Әже бізге не айтып берді?

Балалардың жауаптары тыңдалып, толықтырылады.

V. Рефлексия және мадақтау

Тәрбиеші балаларға күлімдеген бауырсақ бейнесін көрсетеді.

– Балалар, бүгінгі ертегі сендерге ұнаса, бауырсаққа күлімдеп қол бұлғайық!

Балалар бауырсақпен қоштасып, әжеге рақмет айтады.

Балалар бірге:

– Рақмет, әже! Ертегіңіз өте қызықты болды!

Әже:

– Айналайындарым, әрдайым ақылды, әдепті және мейірімді болыңдар!
Үлкендердің сөзін тыңдап, абай болыңдар!

VI. Күтілетін қорытынды нәтиже

Ұйымдастырылған іс-әрекет нәтижесінде балалар «Бауырсақ» ертегісінің мазмұнымен танысады, ертегі кейіпкерлерін таниды, олардың атауларын айтады. Әженің балаға ертегі айтып беруі арқылы үлкендердің әңгімесін тыңдау мәдениеті қалыптасады.

Қимылды және дидактикалық ойындар арқылы балалардың сөйлеу тілі, есте сақтау қабілеті, зейіні және қозғалыс дағдылары дамиды. Шығармашылық тапсырма балалардың ұсақ қол моторикасын жетілдіруге бағытталады.

Тәрбиелік қорытынды: Балаларды мейірімділікке, әдептілікке, үлкендерді құрметтеуге, сақ болуға және айналасындағы адамдарды тыңдай білуге тәрбиелеу.

